

קריאה מורחבת – פסיכולוגיה של שכנוע פוליטי

למי שרוצים לקרוא עוד על אחד מהנושאים שדיברנו עליהם בסדנה, אני ממליץ במיוחד על הספרים הבאים שמצליחים לגעת בצורה מקיפה ומעמיקה בנושאים שבהם הם עוסקים בלי לבלבל את מי שלא מכיר את המחקר שמאחורי הקלעים.

- [Thinking, Fast and Slow / Daniel Kahneman](#) (בעברית "לחשוב מהר, לחשוב לאט / דניאל כהנמן"): המקור הטוב ביותר להבנת החשיבה הרציונלית לעומת החשיבה האינטואיטיבית. ספר שמסכם עשרות שנים של מחקרים באופן ברור וקליט.

- [The Righteous Mind: Why Good People Are Divided by Politics and Religion / Jonathan Haidt](#): ספר שמפרט על תיאורית 'היסודות המוסריים' – התיאוריה הפופולרית בימינו שמציגה את הבסיס הפסיכולוגי לאידיאולוגיה. הספר מפרט היטב הרבה מההטיות של אנשים בבואם להצביע, ומסביר היטב מהם המקורות הפסיכולוגיים לימין ושמאל.

- [The All New Don't Think of an Elephant! / George Lakoff](#): ספר שמדבר על מסגור (framing) ושליטה בשפה בעולם הפוליטי. מכיל המון דוגמאות לרונטיות מקמפיינים בארה"ב בעשורים האחרונים, ומדגים הרבה עקרונות עשה ואל תעשה באמצעות טעויות של אחרים. מוצלח למרות ההטיה הפוליטית החזקה שלו.

- [Words That Work \(Frank Luntz\)](#) – פרנק לונץ הוא התאום הרשע של ג'ורג' לייקוף. הוא מדבר על מילים "נכונות" ומילים "לא נכונות". הוא האדריכל של כמה מהשימושים האורוליאנים הקיצוניים ביותר בפוליטיקה האמריקאית. אבל הוא עשה לכולנו טובה וכתב את כל הטקטיקות שלו בספר אחד. אפשר להשתמש בטקטיקות האלה לרעה, כמכבסת מילים צינית, אבל גם לטובה – ואלה כלים שכדאי מאד להכיר.

- [Resonate / Nancy Duarte](#): הספר הכי שימושי ושיטתי בכל הנוגע לבניית פרזנטציות / מצגות / נאומים, וגם בנוגע לבניה ותכנון של מסרים בכלל.

- [TED Talks / Chris Anderson](#) (בעברית "המדריך הרשמי של TED לדיבור בפני קהל / כריס אנדרסון"): ספר חדש יותר שמלווה תהליך של בניית הרצאה / מצגת מההתחלה ועד הסוף, החל מבחירת נושא, דרך עיצוב שקפים ועד להתנהלות במהלך ההרצאה. מתחרה חזק של הספר הקודם.

- [Getting Past No / William Ury](#): ספר מצוין על איך להתמודד עם התנגדויות בשכנוע (קצת ממוקד משא ומתן, אבל שימושי גם מעבר לזה).

- [The Sense of Style / Steven Pinker](#): התנ"ך של מי שרוצה לכתוב – בין אם נאומים, או פוסטים בבלוג, או עבודות אקדמיות, או כל דבר אחר. אמנם מכוון יותר לאנגלית, אבל כל החצי הראשון של הספר שימושי באותה מידה גם בעברית ויכול לעזור להפוך טקסט טוב לטקסט מצוין.

- [Trust Me, I'm Lying \(Ryan Holiday\)](#): ספר שמספר הרבה על מניפולציות שפרסומאים עושים באמצעות שערוריות ופנייה לרגשות קיצוניים ועוצמתיים. דוגמה קלאסית ל"מבט מבפנים" שסובלת קצת מיותר מדי התלהבות עצמית של הכותב, אבל עדיין מבוא מוצלח לתחום.

- [Politics Without Stories \(David Ricci\)](#): ספר שמשווה בין הסיפור שמספר השמאל בארה"ב לעומת הסיפור שמספר הימין בארה"ב ומסביר למה הימין מנצח שם יותר (עם אובמה כיוצא דופן נדיר בזמן האחרון,

חגי אלקיים – פסיכולוג חברתי

ייעוץ פוליטי | ייעוץ ארגוני | סקרים | מחקר

לטענתו). יש לי המון אי-הסכמות עם הכותב (בגלל שהוא מנתח לא נכון את הפוליטיקה האמריקאית), אבל הניתוח שלו של הסיפורים מאד טוב.

- [Pitch Anything \(Oren Klaff\)](#) – ספר קצת בלתי נסבל לקריאה, כי הכותב שלו הוא פשוט בנאדם שמלא בעצמו יותר מדי. אבל הוא נותן דוגמאות מעניינות מאד לנושא של framing מסגור, ומדבר על משהו שלא הספקנו להיכנס אליו של איך לשבור את המסגור שבו הצד השני רואה אותנו.

בנוסף לרשימת הקריאה, יש כמה מקורות אונליין מוצלחים שאני ממליץ להציץ בהם:

- [הרצאת טד מפורסמת שנקראת "Start With Why"](#) – מתחברת לנושא של מציאת הערכים שנמצאים בבסיס המסר שלנו, כדי שנוכל לשווק את הערך שהקהל שלנו הכי יוכל להתחבר אליו במקום את הפרטים הטכניים.

- [סרטון מצוין על התפקיד של רגשות בהפצת רעיונות](#) – במיוחד על התפקיד המיוחד שמשחק פחד בתפוצה של רעיונות (ורעיונות מתחרים)

- [סרטון על השימוש בפער בין המצב הנוכחי למצב הרצוי בנאומים בהיסטוריה](#) – הרצאה של ננסי דוארטה, שכתבה את הספר Resonate שהמלצתי עליו. למי שרוצה לראות הדגמה מבריקה של זה במקום מפתיע, אפשר לראות איך סטיב ג'ובס רץ הלוך וחזור בין ההווה המאכזב לעתיד המבטיח [בהשקה של האיפון ב-2007](#).

- כדי לראות דוגמה מעולה לרוב הדברים שאמרנו – פנייה לרגש, שימוש בסיפורים, הבנת העמדות של הקהל שלך ופנייה אליהן, פער בין הרצוי למצוי, הצגת עתיד טוב יותר אפשרי – אפשר לראות את [הנאום המופלא של ברק אובמה מאמצע הפריימריז ב-2008](#) [הטקסט המלא כאן](#). (הוא ארוך אבל שווה את זה. אגיד רק שתי מילים על הרקע – מדובר על תחילת הפריימריז של 2008 בין אובמה להילרי קלינטון, ובדיוק התפרסמו אמירות מאד שערורייתיות של הכומר שבכנסיה שלו התפלל אובמה במשך שנים, ג'רמיה רייט. אובמה החליט לנהל את המשבר בעצמו ולשאת נאום שהוא כתב בעצמו בלי לערב יועצים, והתוצאה הייתה הנאום הכי משמעותי על יחסי גזע בארצות הברית ב-50 השנים האחרונות.

- דוגמאות מצוינות מהארץ למסרים טובים הן [תשדיר הבחירות של הבית היהודי משנת 2015](#), שמספר לצופה סיפור שהפאנץ'-ליין שלו הוא בבירור "להצביע לבית היהודי", או [התשדיר של יש עתיד על החוזה החברתי בישראל](#), סיפור ברור (אפילו יש ספר!) שמשחק חזק מאד על הוגנות ועל כעס (אם יאיר לפיד יהיה ראש ממשלה בישראל, התשדיר הזה הוא הדרך הכי קצרה להסביר איך הוא יגיע לשם).